

ČESKÝ GENERÁL V RUSKÉ ARMÁDĚ

Na výstavbě *České družiny* a na její pozdější transformaci ve střeleckou jednotku se významnou měrou spolupodílel ruský generál českého původu Jaroslav Červinka, který se narodil se v roce 1848 v Ostředku ve středních Čechách. V osmnácti letech vstoupil nejprve do rakouské armády, ve které dosáhl hodnosti nadporučíka. V roce 1875 odešel do Ruska, ve kterém chtěl ve vojenské kariéře pokračovat. Již jako důstojník ruské carské armády se zúčastnil bojů proti Osmanské říši. V roce 1909 byl penzionován v hodnosti generálmajora. Po vypuknutí světové války byl opět povolán do vojenských služeb. V roce 1915 byl jmenován velícím důstojníkem „pro zvláštní služby“ na štábu velitele kyjevského vojenského okruhu.

Do jeho kompetence spadala i česká jednotka. V roce 1916 organizoval formování československé 2. divize. Po vzniku samostatné československé armády v Rusku se stal inspektorem jejích záložních útvarů. Po skončení války se vrátil do vlasti. Zemřel v roce 1933 v Rábech u Pardubic.

Deset dní po přísaze byli čeští vojáci posláni na haličský úsek východní fronty. Na snímku jejich odjezd z nákladního nádraží v Kyjevě.

VOJTĚCH KLECANDA (1888–1947)

Starodružiník a později významný legionářský velitel. Před válkou žil v Charkově, ve kterém pracoval pro českého výrobce jízdnic, motocyklů a automobilů. V srpnu 1914 se přihlásil do *České družiny*, ve které se záhy stal velitelem výzvědného oddílu. Také prováděl nábor do jednotky z řad rakousko-uherských zajatců a pracoval na ruském štábu. Po založení legionářského vojska v roce 1917 se stal jeho generálním „ubytovatelem“. Odpovídal zejména za logistiku vznikající samostatné československé armády. Byl povýšen do hodnosti generála. V meziválečném období zastával vysoké funkce v československé armádě. Později cestoval po severní Africe a jižní Americe a napsal několik cestopisů.

*Logo české firmy
Laurin & Klement,
pro kterou Klecanda
v předválečném
období v Rusku
pracoval.*

PRAPOR A SYMBOLIKA ČESKÉ DRUŽINY

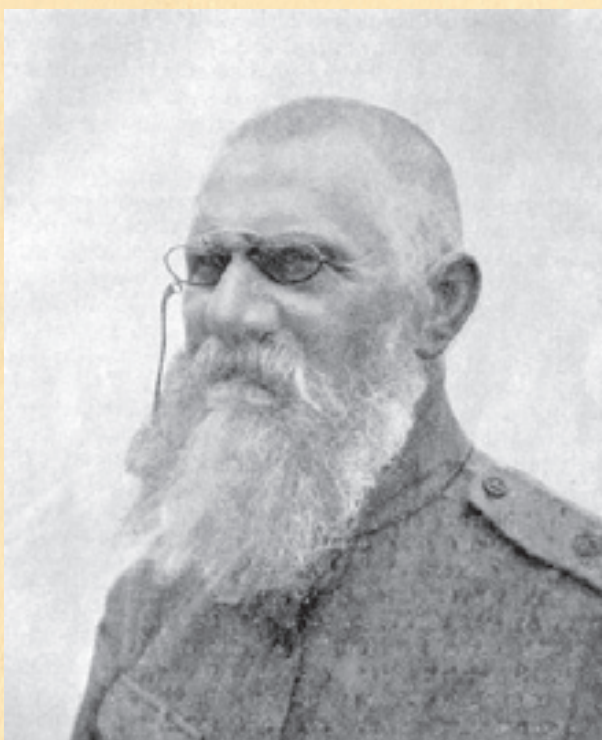
Ručně šitá zástava české jednotky byla darem od moskevských dam. Prapor původně sestával z historické české bilokóry doplněné o svatováclavskou korunu, čím odkazoval na konečný cíl českých rudofilů, kterým byla obnova historického českého království. Později byla zástava doplněna také o samostatné historické znaky Čech, Moravy, Slezska a také Slovenska, umístěné v rozích. Rusofilové považovali Slovensko za „čtvrtou (byť nehistorickou) zemi“ uvažovaného obnoveného království. Kromě toho uvažovali také o připojení Podkarpatské Rusi k „českému království“.

Vedle praporu, svatováclavské koruny a historických zemských znaků propagandisté útvaru používali také husitskou symboliku, velmi neobvyklou v ruském pravoslavném prostředí. Nad rakouské jednotky na východní frontě například vypouštěli balony se znakem kalichu. Z připevněných košíků se snášely na nepřátelské zákopy letáky vytištěné v češtině. Ruský car v nich sliboval středoevropským Slovanům „osvobození“ a „ochranu“.

PRVNÍ PRAPOREČNÍK

Čestná úloha nosiče praporu připadla již 28. září 1914 na náměstí v Kyjevě tehdy jednapadesátiletému Jaroslavu Heydukovi, synovci českého básníka Adolfa Heyduka, který žil v Rusku od svých sedmi let a v předválečném období působil jako zemědělský odborník na Kavkaze. Ke své úloze získal vojenskou hodnost praporčíka. Na začátku ruské občanské války se angažoval ve prospěch vznikající ruské protibolševické koalice. V březnu 1918 byl na Kavkaze zavražděn bolševiky.

SPOJENÍ SVATOVÁCLAVSKÉ TRADICE S HUSITSTVÍM

Čeští rusofilové byli přesvědčenými monarchisty a většinou také stoupenci pravoslaví. Tím ovšem projevovali především svoji bezvýhradnou politickou orientaci na Rusko a na carský režim, nikoliv primárně náboženské přesvědčení (alespoň většina z nich). Pravoslaví tehdy nemělo v českých zemích žádnou tradici. Česká pravoslavná církev byla založena až po vzniku Československé republiky v roce 1918. Rusofilové ve své většině odmítali katolictví, které si spojovali s habsburskou monarchií. Přesto se hlásili ke svatováclavské tradici, zejména kvůli koruně, ve které viděli symbolickou spojnici k zidealizovanému českému středověkému království, které si přáli obnovit. Současně vyzdvihovali husitství, kterému připisovali nejen protikatolický, ale také protiněmecký akcent, což odpovídalo jeho tehdejší reflexi silně ovlivněné národním obrozením.

RUŠTÍ VELITELÉ

Vznikající jednotka se potýkala s fatálním nedostatkem důstojníků i poddůstojníků české národnosti. Ke dni oficiálního vzniku jednotky – 28. září 1914 – v ní sloužilo pouze 8 českých nižších důstojníků. Jejich mizivý počet byl dán především skutečností, že čeští a slovenští krajané přicházející do předválečného Ruska hledali uplatnění v jiných profesních oblastech nežli zrovna v armádě. Nahradit je proto museli ruští velitelé.

*Štábní kapitán
D. N. Zembalevskij, velitel první
roty.*

*Podplukovník Josef
Sozentovič, v pořadí druhý
velitel České družiny, který
jí ovšem velel v období jejího
prvního bojového nasazení
na haličské a karpatské
frontě, od října 1914 do
června 1915.*

*Poručík K. N. Ivšin, velitel
třetí roty.*

*V červenci 1915 se stal
novým velitelem jednotky
podplukovník V. P. Trojanov.*

*Ten později vedl české
a slovenské vojáky i do slavné
bitvy u Zborova.*

SLOŽENÍ PŮVODNÍ ČESKÉ DRUŽINY

728 Čechů

16 Slováků

133 Rusů

